

[Henning Philipsen.]

bet i overensstemmelse med grundlovens bestemmelser om ekspropriation.

Det, det drejer sig om her, er som sagt, at kommunerne, hvis dette forslag gennemføres, hvad jeg håber, får en mulighed for at tilrettelægge en ordentlig langsigtet planlægning, og hvad der nok er lige så vigtigt, at kommunerne får en mulighed for at påbyde eller træffe bestemmelse om, at nu skal den og den byggesag eller de og de anlæg sættes i værk. Det har man hidtil haft temmelig svært ved, så længe det har været den enkelte, private borger, som har kunnet forhindre, at der skete en naturlig og fornuftig udvikling i kommunen.

Vi havde for vort vedkommende gerne set, at priserne på jorden i sammenhæng med en ekspropriation også kunne være blevet diskuteret i forbindelse med dette forslag. Den mulighed har vi naturligvis under udvalgsarbejdet, men jeg synes nok, det ville have været rimeligt, om vi havde fået det med ind i billedet også. Jeg kan heller ikke tilbageholde en bemærkning om det rimelige i, at vi kom til at diskutere mulighederne for at støtte kommunerne i en eventuel bestræbelse på i stedet for at sælge jorden at leje den ud.

Så kan jeg heller ikke tilbageholde en bemærkning til hr. Ivar Hansen, som gav udtryk for sit partis opfattelse af, hvad man forstod ved almenvellet, og ligesom tog afstand fra dette forslag i spørgsmålet om, at man skulle kunne ekspropriere jord til boligformål. Nu må jeg måske sige til hr. Ivar Hansen, at jeg har endnu ikke hørt de samme kritiske bemærkninger hverken fra hr. Ivar Hansen eller fra venstre, når det drejer sig om at ekspropriere jord til f. eks. at opføre benzinstationer på.

Endelig til sidst til fru Kirsten Jacobsen en ganske kort, jeg indrømmer blankt polemisk bemærkning. Det kunne nu være rart for os andre at få at vide, om det nu også var helt sikkert, at fru Kirsten Jacobsen talte på hele fremskridtspartiets gruppes vegne.

Honoré (KrF):

Det er nødvendigt, at kommunerne råder over de nødvendige instrumenter til en langsigtet planlægning, og et af disse instrumenter er ekspropriationsretten.

Socialdemokratiets forslag rummer imidlertid en meget betydelig udvidelse af ekspropriationsretten. Det skal nu være tilladt at ekspropriere ikke blot til offentlige formål: veje, skoler osv., men også til bolig- og erhvervsformål.

§ 1 er en meget vidt formuleret paragraf. Når det hedder, at det skal være „af væsentlig betydning“, er det sandelig en meget, meget vid beføjelse, man dermed giver. Man kunne modsætningsvis have forestillet sig, at det hed, at det er absolut nødvendigt, men „væsentlig betydning“ — alt kan faktisk være af væsentlig betydning.

Videre hedder det „en iværksat planlægning“. Også det er et uhyre vidt begreb. Denne meget vide formulering, denne uhyre store udvidelse af ekspropriationsretten rummer naturligvis muligheder for store misbrug af denne ret. Vi vil imidlertid ikke fra kristeligt folkeparti afvise, at der kan være grunde, der taler for en beskedent udvidelse af ekspropriationsretten, og vi vil gerne se på det i udvalget.

Men vi vil understrege, at spørgsmålet om ekspropriation ikke blot er et koldt planlægger-spørgsmål, men at det også har en menneskelig dimension. Menneskene i de boliger, der eksproprieres, har ofte tilbragt en stor del af deres liv på dette sted, de er fortrolige med bydelen, med naboerne, og river man dem væk fra dette miljø, har det ofte meget store menneskelige tragedier til følge. Også denne side af ekspropriationen henstiller jeg at forslagsstillerne vil tage alvorligt ind i deres overvejelser.

I øvrigt mener jeg, at man under udvalgsarbejdet bør undersøge de erfaringer, man har gjort i Sverige, hvor man, så vidt jeg ved, i nogle år har haft en udvidet ekspropriationsret. Jeg synes, det kunne være interessant at se, hvilke erfaringer man har gjort med denne ret i broderlandet.

Kaj Hansen (DKP):

Vi har stor sympati for dette forslag og synes, at det er godt, det er fremsat. I virkeligheden har det ikke særlig stor rækkevidde, og det må da være naturligt, at kommunerne får adgang til at ekspropriere jord, således at man kan foretage en fornuftig byudvikling. Man kan vel også ad den vej være med til i nogen grad at forhindre spekulation i jord.